

Najważniejsze problemy i wyzwania ZHP 2008

Współpraca ZHP- MEN

22 kwietnia odbyło się spotkanie przedstawicieli organizacji harcerskich i Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Przedstawiciele Związku Harcerstwa Polskiego, Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Stowarzyszenia Harcerstwa Katolickiego „Zawisza” FSE, Stowarzyszenia Harcerskiego spotkali się z podsekretarzem stanu w MEN Krzysztofem Stanowskim. Władze ZHP reprezentowali Naczelnik ZHP hm. Małgorzata Sinica, z-cy Naczelnika ZHP hm. Dorota Całka i hm. Krzysztof Budziński, członek GK ZHP hm. Grzegorz Woźniak, z-ca KCH Gdańskiej hm. Hanna Piotrowska.

W trakcie spotkania poruszono m.in. tematy związane ze zmianami aktów prawnych ułatwiającymi organizację biwaków, rajdów i obozów, kwestie promocji harcerstwa wśród społeczeństwa i innych organizacji pozarządowych.

Zainicjowano również prace nad treścią porozumienia dotyczącego dalszej współpracy organizacji harcerskich i MEN oraz upowszechniania wśród nauczycieli i dyrektorów szkół oraz samorządów lokalnych, korzyści płynących z działań środowisk harcerskich.

Minister Stanowski zadeklarował, że rozmowy dotyczące kwestii związanych z działalnością harcerską będą prowadzone równocześnie ze wszystkimi organizacjami harcerskimi. Zasygnalizował również konieczność powrotu do rozmów związanych z kwestią ochrony Krzyża Harcerskiego.

Problem współpracy szkół z jednostkami organizacyjnymi naszego hufca jest jedną z najważniejszych zagadnień. Niejednokrotnie już, wielu z nas, poruszało tę sprawę na posiedzeniach naszej komendy. Padały różne propozycje rozwiązań tego problemu. Myślę, że na uwagę zasługują między innymi:

- Nawiązanie ścisłej współpracy z dyrektorem MZOPO Ruda Śląska – podpisanie między władzami oświatowymi miasta, a komendą hufca swojego rodzaju kontraktu, zawierającego między innymi pozwolenie na organizację w szkołach gromad zuchowych czy drużyn harcerskich. Główne cele naszej organizacji wspaniale mogą współdziałać z głównymi celami szkół.

Naszą misją jest wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań.

- Wzajemna pomoc między drużynowymi, a dyrektorami Rudzkich placówek oświatowych w realizacji zadań statutowych szkoły i związku. Jednym z rozwiązań w tej kwestii mogłoby być umieszczenie w Statutach Szkół zapisu o istnieniu i programie działającej na terenie szkoły drużyny czy gromady.
- Wprowadzenie przez hufiec rankingu „Szkół przyjaznych harcerstwu”, nagradzanie tych najlepszych umieszczeniem informacji o niej na stronie internetowej hufca, pomoc w organizowaniu np.: Święta Szkoły lub innych ważnych dla szkoły imprez.
- Współpraca między hufcem a nauczycielem - instruktorem, polegająca na umożliwieniu realizacji zadań wynikających z planu rozwoju poprzez organizację na terenie placówki oświatowej np. Dnia Harcerskiego.
- Wpisanie w kalendarz imprez szkolnych wszelkich form działalności harcerzy – organizację apeli z okazji Świąt Państwowych, organizację szkolnych biwaków harcerskich opartych o realizację zadań na rzecz szkoły.
- Umieszczenie na stronach internetowych szkół banerów reklamowych ZHP, zawierających dane o hufcu, czy konkretnej drużynie.

To tylko kilka przykładów rozwiązań, każdy z nas miałby pewnie jeszcze kilka pomysłów. Myślę jednak, że w ramach współpracy ZHP i szkolnictwa od tego powinno się zacząć. W placówce w której uczę, wszystkie te pomysły zostały już zrealizowane. Drużna dyrektor przydzieliła nam pomieszczenie gospodarcze, z zapleczem sanitarnym i kuchennym, udostępniła oby drużynom gabloty na gazetki ZHP. Nasze oczekiwania wspólnie się uzupełniają. Wiem, że nie każdy nauczyciel – instruktor może tego oczekiwać od własnej dyrekcji, ale nasze środowisko udowadnia, że nie ma rzeczy niemożliwych. Mimo, że początki naszej działalności na terenie szkoły były trudne i często spotykaliśmy się z niezrozumieniem – przełamaliśmy wszystkie bariery i razem z większością grona przecieramy nieprzetarte szlaki...

50 lecie Nieprzetartego Szlaku

Pani Maria Kaczyńska – Małżonka Prezydenta RP 26 marca objęła honorowym patronatem rok jubileuszu 50-lecia Nieprzetartego Szlaku Związku Harcerstwa Polskiego.

W roku 1958 na prośbę Resortu Zdrowia i Oświaty Główna Kwatera ZHP zorganizowała w Rabce trzytygodniowy kurs dla wychowawców z sanatoriów dziecięcych, którego celem było nauczenie ich harcerskiej metody wychowawczej. Komendantką kursu była druhna Maria Łyczko, pełniąca wówczas funkcję kierowniczkę Wydziału Kształcenia Instruktorów Komendy Chorągwi Krakowskiej. Na kursie powstała nazwa Nieprzetarty Szlak symbolizująca ustawiczne i wytrwałe pokonywanie przeszkód i trudności w pracy z dziećmi z niepełnosprawnością oraz z dziećmi nieprzystosowanymi społecznie. Rok później nazwa ta była już używana oficjalnie jako określenie całego pionu ZHP obejmującego swoim działaniem wszystkie typy szkolnictwa specjalnego.

Od tego czasu minęło 50 lat. Były to lata pełne wspaniałej służby dziecku w drużynach Nieprzetartego Szlaku. Rok 2008 jest niezwykle ważny dla instruktorów ZHP, którzy zapewniają przeżycie harcerskiej przygody dzieciom ze szkół specjalnych, domów dziecka oraz ośrodków wychowawczych.

W wielu harcerskich środowiskach będą organizowane przedsięwzięcia związane z obchodami 50-lecia Nieprzetartego Szlaku. Wiemy dobrze, że podczas ostatnich lat wiele zmieniło się w kulturze i mentalności Polaków. Między innymi wzrosła liczba młodych niepełnosprawnych ludzi, którzy żyją w społeczeństwie bez barier i uczęszczają do integracyjnych szkół. W przygotowaniu społeczeństwa do tych zmian mają także swój udział instruktorzy ZHP. Również dzięki ich służbie od kilku lat w Związku Harcerstwa Polskiego następuje wprawdzie bardzo powolny ale systematyczny wzrost liczbowy członków drużyn Nieprzetartego Szlaku.

Jubileusz to dobry czas nie tylko na podsumowania tej służby, ale też do wytyczenia nowych kierunków działania na rzecz dzieci niepełnosprawnych. Komendy Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego zorganizują w ramach obchodów 50-lecia wiele różnych przedsięwzięć dla harcerek i harcerzy i dla instruktorów.

Referat Nieprzetartego Szlaku Śląskiej Chorągwi w dniu 26 kwietnia zorganizował spotkanie dla drużynowych i instruktorów pracujących w drużynach spod znaku „Słoneczka”. W dniu tym w Szkole Instruktorskiej w Chorzowie złożyliśmy na ręce p/m Pawła Siennickiego sprawozdania z naszej działalności. Omówiliśmy też program dotyczący 50lecia NS, którego główną atrakcją będzie V Chorągwiany Zlot Drużyn NS w Pająku. Druh Paweł ogłosił konkurs na nasze własne chorągwiane logo z okazji obchodów 50lecia, a także zaproponował spotkanie wyjazdowe instruktorów podczas którego zdamy relację z naszych tegorocznych przygód.

Rudzkie Namiestnictwo Nieprzetartego Szlaku przygotowuje się z okazji 50lecia istnienia cykl imprez:

- Organizację 3 edycji Dnia Harcerskiego na terenie Zespołu Szkół Nr 2;
- Udział w XXI Zlocie Drużyn Nieprzetartego Szlaku w Stemplewie;
- Organizację dwóch obozów harcerskich na terenie Kuźnicy i Zielonej – gdzie według wcześniej założonego planu o określonego dnia, o określonej godzinie, minucie czy sekundzie nasi harcerze złożą specjalnie dla nich przygotowane przyrzeczenie harcerskie i przyjmą Krzyż Harcerski.

Dyskusja na temat ochrony znaku Krzyża Harcerskiego

W niedzielę 13 kwietnia obradowała w Warszawie Rada Naczelna ZHP. Spotkanie Rady Naczelnej zostało zwołane przez Przewodniczącego ZHP hm. Adama Massalskiego na wniosek Głównej Kwatery ZHP, w celu podsumowania przeprowadzonych w chorągwiach konsultacji w sprawie ochrony patentowej Krzyża Harcerskiego.

Krzyż powstały 95 lat temu jest oficjalnym symbolem Związku Harcerstwa Polskiego. Cztery lata temu władze ZHP wystąpiły z wnioskiem o nadanie praw do możliwości z jego korzystania. Zdarzenie to miało na celu stworzenia prawnej ochrony symbolu przed nadmiernym wykorzystywaniem w celach reklamowych i handlowych, jednakże budziło pewne obawy władz ZHR, które zaapelowały o wycofanie wspomnianego wniosku.

ZHP chcąc rozwiązać ten problem zaproponowały władzom organizacji harcerskich przyznanie bezpłatnej licencji, w ramach której wszystkie organizacje otrzymają prawo

do korzystania z krzyża harcerskiego natomiast wszystkie decyzje odnośnie jego przyszłości podejmowane byłyby wspólnie. Mimo takiej postawy władz nie uniknięto dyskusji wewnątrz ZHP na temat używania krzyża harcerskiego.

Rada Naczelna ZHP po wysłuchaniu informacji Naczelniczki ZHP podjęła następującą uchwałę w sprawie ochrony znaku Krzyża Harcerskiego.

**Uchwała nr 16/XXXV Rady Naczelnej ZHP
z dnia 13 kwietnia 2008 r.
w sprawie ochrony znaku Krzyża Harcerskiego**

Na podstawie § 67 ust. 4 pkt. 1 Statutu ZHP, po przeprowadzeniu konsultacji w chorągwiach, Rada Naczelna ZHP uchwała, co następuje:

1. Krzyż Harcerski jest symbolem harcerstwa i ma dla nas bardzo silne znaczenie emocjonalne. Przez społeczeństwo jest jednoznacznie kojarzony z harcerzami w Polsce i za granicą.
2. Rada Naczelna ZHP potwierdza aktualność uchwały nr 35 z dnia 27.10.1989r w sprawie symbolu Krzyża Harcerskiego. Każda organizacja harcerska, której bliskie są ideały ruchu harcerskiego, ma możliwość używania Krzyża Harcerskiego jako swego symbolu.
3. Rada Naczelna ZHP zaprasza wszystkie działające w Polsce organizacje harcerskie do wspólnego działania w celu przygotowania i uchwalenia ustawy o harcerstwie. Ustawa ta powinna podkreślić rangę wartości wyrażonych w Prawie Harcerskim, opisać harcerską metodę wychowawczą oraz miejsce harcerstwa we współczesnej Polsce. Ustawa powinna także dać prawne zabezpieczenie dorobku i symboli harcerstwa – w tym także Krzyża Harcerskiego - przed wykorzystaniem niezgodnym z harcerskimi ideałami.
4. ZHP traktuje swoje prawo ochronne do wizerunku Krzyża jako narzędzie chroniące Krzyż Harcerski przed jego wykorzystaniem komercyjnym, niezgodnym z ideałami harcerskimi. Prawo to nie było do tej pory i nie będzie w przyszłości wykorzystane przez ZHP do ograniczania działalności statutowej innych organizacji harcerskich. Rada Naczelna ZHP zobowiązuje Główną Kwaterę ZHP do poinformowania wszystkich działających w Polsce organizacji harcerskich o takim stanowisku.
5. Rada Naczelna ZHP upoważnia Główną Kwaterę ZHP do formalnego uregulowania zasad używania Krzyża Harcerskiego przez inne organizacje harcerskie zgodnie z przepisami prawa własności przemysłowej.
6. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Stanowisko Głównej Kwatery ZHP i Komendantów Chorągwi ZHP
w sprawie Krzyża Harcerskiego**

W dniu 26 marca 2008 odbyło się spotkanie Głównej Kwatery ZHP z komendantami chorągwi ZHP. Podczas spotkania omówiono sposób realizacji ostatnich uchwał Rady Naczelnej ZHP dotyczących ochrony patentowej Krzyża Harcerskiego i Ustawy o harcerstwie, a także zwolnienia niektórych chorągwi z badania bilansu za rok 2007. Po dyskusji dotyczącej aktualnego stanu ochrony patentowej Krzyża Harcerskiego i szeregu pytań zadanych obecnemu na spotkaniu rzecznikowi patentowemu Główna Kwatera ZHP oraz komendanci chorągwi ZHP przyjęli poniższe stanowisko:

**Stanowisko Głównej Kwatery ZHP i Komendantów Chorągwi ZHP
ze zbiórki z dnia 26.03.2008
w sprawie ochrony Krzyża Harcerskiego**

Główna Kwatera ZHP i komendanci chorągwi ZHP kontynuując rozmowy rozpoczęte podczas zbiórki komendantów chorągwi w Starej Dąbrowie w dniach 7-8 marca 2008 oraz w nawiązaniu do Uchwały 14/XXXV Rady Naczelnej ZHP z dnia 16 marca 2008 uważają, iż przed podjęciem ostatecznej decyzji w sprawie ochrony znaku Krzyża Harcerskiego należy przeprowadzić konsultacje środowisk reprezentowanych przez rady i komendy chorągwi oraz komendantów hufców. W miarę możliwości powinni w nich uczestniczyć przedstawiciele Głównej Kwatery ZHP, którzy przedstawia aktualny stan informacji związanej z tematem ochrony patentowej krzyża harcerskiego. Wyniki konsultacji powinny zostać przekazane do GK ZHP przed najbliższym terminem zbiórki Rady Naczelnej. Po zajęciu stanowiska przez Radę Naczelną Główna Kwatera ZHP razem

z komendantami chorągwi ZHP opracuje i wdroży strategię postępowania ZHP w zakresie ochrony krzyża i powiązanych z nim działań dotyczących tzw. Ustawy o harcerstwie.

Protektorat Prezydenta RP nad organizacjami harcerskimi

Mimo sporu dotyczącego Krzyża Harcerskiego, prezydent Lech Kaczyński zachęcił 5 organizacji harcerskiej do ścisłej współpracy.

W Dniu Myśli Braterskiej Prezydent RP Lech Kaczyński objął honorowy patronat nad pięcioma organizacjami harcerskimi: Związkiem Harcerstwa Polskiego, Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej, Stowarzyszeniem Harcerstwa Katolickiego „Zawisza”, Stowarzyszeniem Harcerskim oraz Związkiem Harcerstwa Polskiego poza granicami Kraju.

Swoje nadzieje związane z protektoratem przedstawiła Naczelniczka ZHP – hm. Małgorzata Sinica (Czuwaj 3/2008). Według drużny naczelnik fakt objęcia protektoratu przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego zobowiązuje nas do pokazania Polsce, że harcerstwo to nie ileś spierających się ze sobą i konkurujących organizacji NGO, tylko ruch organizacji wspólnie kształtujących dla siebie przestrzeń do działania.

Rok 2008 poświęcony Andrzejowi i Oldze Małkowskim

Nie tylko prezydent ale i Senat RP zainteresowany jest losem ZHP w naszym kraju. Doceniając naszą organizację 7 lutego Senat RP przyjął uchwałę ustanawiającą rok 2008, Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich.

„Senat Rzeczypospolitej Polskiej ogłasza rok 2008 Rokiem Andrzeja i Olgi Małkowskich, dwojga wybitnych twórców polskiego harcerstwa.

Senat czyni to pełen uznania dla działalności polskiego harcerstwa, którego 100. rocznica powstania przypada w 2010 roku, dla jego wartości wychowawczych, które kształtowały przez cały wiek dwudziesty oraz kształtują nadal osobowości i postawy etyczne kolejnych pokoleń polskiej młodzieży w duchu służby i braterstwa.

Harcerki i harcerze w najtrudniejszych chwilach historii naszej Ojczyzny wielokrotnie zdali egzamin z patriotyzmu i postaw obywatelskich” - czytamy w uchwale Senatu.

Docenieni przez władze naszego kraju, większą uwagę powinniśmy poświęcić w swoich środowiskach na osoby Andrzeja i Olgi Małkowskich. Nie mam tu jednak na myśli o zapoznawaniu z ich życiorysem, ale konkretnie o zorganizowanie na rzecz swojej drużyny kampanii „Bohater”.

Zglądając na naszą stronę hufcową do wykazu gromad i drużyn, łatwo zauważyć iż nieliczni mogą poszczycić się nadaniem drużynie imienia. Czyżby zwyczaj ten został zapomniany?

ZHP ponownie pełnoprawnym członkiem WAGGGS

Od 1 lutego przywrócono pełne członkostwo ZHP w WAGGGS. Nasze harcerki ponownie mogą brać udział we wszystkich działaniach tej międzynarodowej organizacji przewodniczek i skautek.

Po długich negocjacjach i rozmowach udało się ustalić harmonogram spłat naszych zaległych składek do WAGGGS. Pierwszą ratę uregulowano w styczniu.

Ponowne utworzenie Chorągwi Opolskiej

Wszyscy słyszeliśmy z jakimi problemami borykała się Chorągiew Opolska. W dniu 30 czerwca 2007, Rada Naczelna ZHP podjęła uchwałę nr 43/XXXIII w sprawie likwidacji Chorągwi Opolskiej ZHP, jednakże Główna Kwatera ZHP na wniosek opolskich środowisk harcerskich podjęła 29 lutego uchwałę o utworzeniu Chorągwi Opolskiej.

Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 123/2008 z dnia 29 lutego 2008 r. w sprawie utworzenia Chorągwi Opolskiej Związku Harcerstwa Polskiego

Główna Kwatera ZHP na podstawie § 34 ust. 4 Statutu ZHP postanawia:

1. Utworzyć Chorągiew Opolską Związku Harcerstwa Polskiego:

1)Obszarem działania utworzonej chorągwi jest województwo opolskie.

- 2) Siedzibą władz chorągwi jest miasto Opole.
2. Zwołać nadzwyczajny zjazd chorągwi na dzień 31 maja 2008 r. w celu wyboru wszystkich władz chorągwi i przyjęcia programu rozwoju chorągwi.
 3. Powołać na funkcję Pełnomocnika Naczelnika ZHP ds. Chorągwi Opolskiej ZHP hm. Irenę Bryła.
 4. Szczegółowy wykaz działań związanych z procesem tworzenia chorągwi i terminarz określi Naczelnik ZHP.
 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 marca 2008 r.

Zaglądając na fora internetowe omawiające to zagadnienie, aż wierzyć się nie chce, że takie rzeczy wydarzyły się naprawdę. Miejmy tylko nadzieję, że nowe władze Opolskiej Chorągwi poradzą sobie z ogromnym wyzwaniem jakim jest niewątpliwie odbudowanie dobrego wizerunku.

Zobowiązania podatkowe oraz składki ZUS

Skarbnik ZHP phm. Zbigniew Popowski w swojej wypowiedzi dla „Czuwaj” 2/2008 informował nas między innymi o zadłużeniach ZHP wobec ZUS-u. Wygląda na to, że nasz związek na bieżąco reguluje wszystkie płatności, ale wciąż ma do spłacenia 660 tysięcy złotych starych zaległości. ZHP podpisało odpowiednią umowę z ZUS-em i co miesiąc płaci uzgodnione wcześniej raty.

Zawisza Czarny – spłaty zadłużenia za remont statku

Raty za remont Zawiszy miały być spłacone już dwa lata temu, jednak nie doszło do realizacji płatności dla Stoczni Gdańskiej. Władze ZHP podpisały jednak odpowiednie zobowiązanie i jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem 320 tysięcy długu powinno być zapłacone do końca kwietnia.

800 tysięcy długu za Złot w Kielcach

Mimo zainteresowania jakim cieszył się Złot w Kielcach, sprawy finansowe Złotu nie zostały jeszcze zakończone. ZHP zalega z uregulowaniem płatności dla dwóch firm: gastronomicznej (której należna kwota ma być wpłacona do końca 2008 roku) oraz sanitarnej – która zgodziła się na spłatę długu do sierpnia 2009r.

Razem ZHP zalega ponad trzy i pół miliona złotych, z czego połowa to zobowiązania wewnętrzne. Phm. Zbigniew Popowski w swym wywiadzie zwrócił jednak uwagę na fakt, iż chorągwie zalegają Głównej Kwaterze prawie cztery miliony złotych. Druh Popowski podkreślił fakt iż wciąż istnieją spore zaległości w płaceniu składek – niektóre Chorągwie nawet za 2002 rok. Chorągiew Śląska ma uregulowane płatności do końca 2007 roku.

Zupełnie nowe zadanie - Kodeks Instruktorski

XXXIV Zjazd Nadzwyczajny ZHP uznaje, że kadra jest istotnym dobrem ZHP. Dzięki pracującym z zaangażowaniem instruktorkom i instruktorom - ich postawie, która jest wzorem dla dzieci i młodzieży, możemy blisko od 100 lat nieprzerwanie i skutecznie prowadzić naszą działalność wychowawczą.

Prawo Harcerskie jest zbiorem podstawowych i nienaruszalnych wartości kształtujących postawę instruktorską, które obowiązują instruktorów oraz osoby pełniące funkcje instruktorskie. Zjazd uznaje potrzebę stworzenia Kodeksu Instruktorskiego, który powinien być opisem pożądaných postaw instruktorów i osób pełniących funkcje instruktorskie. Kodeks powinien opisywać wzór instruktora świadomie realizującego misję ZHP oraz stanowić uzupełnienie Prawa Harcerskiego i Zobowiązania Instruktorskiego.

Kodeks Instruktorski powinien być określony w czterech obszarach:

- 1) instruktor/instruktorka wobec siebie,
- 2) instruktor/instruktorka wobec wychowanków,
- 3) instruktor/instruktorka w organizacji,
- 4) instruktor/instruktorka na zewnątrz organizacji.

Zjazd zobowiązał Radę Naczelną ZHP do powołania zespołu, którego zadaniem będzie przygotowanie projektu Kodeksu Instruktorskiego, a następnie jego uchwalenia do 31 grudnia 2008 r.

Taki zespół powstał, prace rozpoczęły się. Szczegóły i bieżące informacje znajdziecie na stronie www.kodeks.zhp.pl.

Zachęcona tematem z uwagą przeczytałam wszystkie materiały dotyczące Kodeksu Instruktorskiego. Wiem, że na dyskusję o potrzebie powstania Kodeksu jest już za późno, ponieważ zjazd zagwarantował jego powstanie. Nie mogę sobie jednak odmówić na zakończenie wtrącenia własnego zdania.

Instruktor to osoba w pełni ukształtowana, która na uwadze ma przede wszystkim Prawo Harcerskie i Zobowiązanie Instruktorskie, a także własny wewnętrzny kodeks.

Ja sama wypowiadając słowa zobowiązania instruktorskiego byłam świadoma odpowiedzialności jaką na siebie biorę, byłam świadoma tego, że dla harcerzy muszę być swego rodzaju wzorem do naśladowania.

Przyjmuję obowiązki instruktorki/instruktora Związku Harcerstwa Polskiego. Jestem świadoma/świadomy odpowiedzialności harcerskiego wychowawcy i opiekuna. Będę dbać o dobre imię harcerstwa, przestrzegać Statutu ZHP, pracować nad sobą, pogłębiać swoją wiedzę i umiejętności. Wychowam swego następcę. Powierzonej przez Związek Harcerstwa Polskiego służby nie opuszczę samowolnie.